

Анотація дисципліни

Назва дисципліни	Виховання та навчання дітей з особливими освітніми потребами
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити/ 90 годин
Вид підсумкового контролю	екзамен
Профайл викладача на сайті факультету	Руденко Наталія Миколаївна https://doshkilnardgu.webnode.com.ua/vikladatskij-sklad/rudenko-n-m/
E-mail викладача	nataliia.rudenko@rshu.edu.ua Natalia9A147@gmail.com
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Мова викладання	українська
Консультації	Очні консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щосереди, з 12.00 до 14.00 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка, щочетверга з 15.00-17.00.

Мета дисципліни: підготовка фахівця до реалізації освітніх завдань спеціального виховання і навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Завдання вивчення дисципліни «Виховання та навчання дітей з особливими освітніми потребами» є:

- оволодіння системою загальнотеоретичних та спеціальних професійних знань про закономірності спеціального виховання і навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП);
- ознайомлення з досягненнями сучасної теорії та практики вітчизняної і зарубіжної спеціальної психології й педагогіки;
- знайомство з основними закономірностями і системою спеціального виховання й навчання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з ООП;
- формування умінь і навичок здійснення розв'язкової роботи з дітьми з ООП;
- ознайомитися з умовами і засобами забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні;
- ознайомлення з методами розвитку психологічної резиліентності у дітей з особливими освітніми потребами.

Передумови вивчення дисципліни

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Виховання та навчання дітей з особливими освітніми потребами» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував, або паралельно опановує матеріалом з дисциплін: «Психологія освітньої діяльності», «Актуальні проблеми дошкільної та інклюзивної освіти».

Мотивація здобувачів вищої освіти здійснюється через використання різноманітних організаційних форм навчання і виконання завдань практичного спрямування.

Спільна (групова) діяльність відбувається у ході лекцій, практичних (семінарських), лабораторних занять між здобувачами вищої освіти, викладачем і здобувачами вищої освіти.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти займає провідне місце у вивченні освітнього компоненту «Виховання та навчання дітей з особливими освітніми потребами» та передбачає аналіз конкретних ситуацій, виконання завдань, написання конспектів лекцій, розробку пам'яток для здобувачів вищої освіти тощо при підготовці до семінарських і практичних занять.

ПРОГРАМА КУРСУ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОСВІТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Тема 1. Нормативно-правові засади освіти дітей з особливими освітніми потребами

Актуальність вивчення дисципліни «Виховання і навчання дітей з особливими освітніми потребами». Механізми забезпечення освіти для дітей з ООП у міжнародних документах і законодавстві: Загальна Декларація ООН про Права людини, Декларація про права інвалідів, Конвенція ООН про права дитини, Саламанська декларація. Закони України: «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги», «Про реабілітацію інвалідів в Україні», «Про реабілітацію інвалідів в Україні». Закон «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг». Поняття «діти з особливими освітніми потребами (ООП)». Категорія дітей з особливими освітніми потребами. Категорії осіб з особливими освітніми потребами, які потребують додаткової підтримки під час освітнього процесу. Інструктивно-методичні документи щодо забезпечення психологічного супроводу дітей з ООП в умовах воєнного стану в Україні.

Тема 2. Базові категорії у сфері інклюзивної освіти осіб з особливими освітніми потребами

Інклюзія як соціальна концепція. Основні принципи інклюзії. Переваги інклюзивного навчання для дітей з ООП. Поняття «інклюзивне освітнє середовище». Основні положення корекційно-педагогічної діяльності. Основні напрямки корекційно-педагогічного процесу. Поняття «психолого-педагогічний супровід розвитку осіб з особливими освітніми потребами». Методи розвитку психологічної резилієнтності у дітей з особливими освітніми потребами.

Алгоритм надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг в інклюзивно-ресурсному центрі. Індивідуалізація навчання осіб з ООП. Індивідуальна програма розвитку осіб з ООП. Загальні засади та принципи оцінювання досягнень дітей з ООП в умовах інклюзивного навчання. Поняття «корекційно-розвиткові послуги (допомога)». Специфіка корекційно-розвиткової роботи з дітьми, у яких затримка психічного розвитку (ЗПР). Основні напрямки корекційно-розвиткової роботи з дітьми дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку (ПР). Основні напрямки корекційно-розвиткової роботи з дітьми дошкільного віку з розладами аутистичного спектра (РАС). Специфіка корекційно-розвиткової роботи з дітьми з дитячим церебральним паралічем. Основні напрямки корекційно-розвиткової роботи з дітьми дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку (ПМР). Специфіка корекційно-розвиткової роботи з дітьми з порушеннями зору і слуху.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ООП

Тема 3. Технології індивідуалізації освітнього процесу та подолання навчальних та поведінкових труднощів

Поняття «педагогічна технологія». Поняття «технологія індивідуалізації освітнього процесу». Види технологій індивідуалізації освітнього процесу. Особистісно-орієнтоване навчання. Теорія множинного інтелекту Г. Гарднера. Диференційоване викладання. Концепція універсального дизайну. Принцип використання різноманітних форм організації навчального процесу. Традиційне інтенсивне навчання дітей з ООП. Кооперативне навчання дітей з ООП.

Тема 4. Зміст процесу виховання дітей з ООП

Виховання – цілеспрямована система формування особистості дітей з ООП. Характеристика провідних напрямків виховного впливу. Завдання виховання дітей з ООП. Лист МОН України № 1/12702-23 від 24 серпня 2023 р. «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році». Лист МОН №1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні». Форми і методи психологічної підтримки і допомоги дітям та підліткам в умовах воєнного стану. «Психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану. Додаток 1. до листа Міністерства освіти і наук України від 19.08.2022 р. №1/9530-22». Планування виховної роботи в спеціальній та інклюзивній школі. Методика формування свідомості учнів та переконання, її корекційне значення. Методика організації емоційної та педагогічної стимулюючої діяльності школярів з ООП. Організація і методика виховної роботи в позаурочний час. Корекційно-виховне значення організації самопідготовки у спеціальній та інклюзивній школі. Критерії та рівні вихованості особистості дитини з ООП. Вікові аспекти виховання особистості в роботі з дітьми, які мають ППФР.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

1. Підготовка мультимедійної презентації психологічної програми роботи (або педагогічної технології) з розвитку резиліентності у осіб з ООП.
2. Розробка виховного заходу з дітьми дошкільного віку з ООП.

Політика дисципліни

Організація вивчення дисципліни відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

На заняттях забороняється використання мобільних пристроїв, виключенням є користування ними лише під час підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування усіх видів занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика доброчесності

Прослуховуючи цей курс, здобувач погоджується виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та підсумкові завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів;

- не списувати під час виконання тестових завдань та написання контрольних робіт (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

У разі виявлення плагіату в будь-яких видах робіт, здобувач отримає незадовільну оцінку і повинен буде повторно виконати завдання.